

**Posudek oponenta magisterské diplomové práce
Michala Webera**

Zrání literární postavy v raných dílech Óeho Kenzaburóa

Jak dává tušit již název samotné práce, záměrem diplomanta je postihnout jeden ze základních stavebních prvků tvorby spisovatele Óeho Kenzaburóa (nar. 1935), jímž je svébytnost a vývoj hlavní postavy v jeho raných dílech. Óe Kenzaburó je v historii druhým japonským spisovatelem, který obdržel prestižní Nobelovu cenu za literaturu. Přestože je literárně činný i v současnosti, mnozí kritici se shodují, že jeho nejlepší díla pocházejí z počátku jeho tvůrčího snažení. Za důležitý předěl v Óeho životě je považováno narození mentálně postiženého syna Hikariho (v r. 1963), po němž dochází k zásadní kvalitativní změně v jeho bohaté literární činnosti. Považuji tedy za rozumné, že autor této práce soustředil své badatelské úsilí právě na literární díla, která byla napsána ještě před, či těsně po tomto důležitém předělu. V pozdějších dílech totiž Óeho hrdina vystupuje už jen jako dospělý muž, otec postiženého syna.

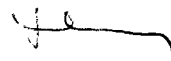
Přestože by si autor této práce mohl pro svůj rozbor zvolit metodu čistě literárněhistorickou, nenechal se zlákat relativní snadností takového přístupu a nabízí nám důkladnou analýzu, která stojí pevně na nohách literární teorie a kritiky. Celou práci by bylo možno rozdělit do dvou základních částí. V první části (str. 4-25) se obsáhle zabývá obecnými teoretickými otázkami, které ho vedou ke konkrétnímu rozboru Óeho děl v části druhé (str. 25-52). Posledních devět stran této části je navíc exkurzem k důležitým charakteristikám Óeho tvorby, které se stárnutím jeho hlavní postavy úzce souvisí.

V teoretické části se diplomant zabývá otázkami přístupu k literárnímu dílu jako takovému a velká pozornost je věnována problematice vztahu autora a literární postavy. Většina názorů, které jsou zmíněny, pochází z dnes již klasické *Teorie literatury* od R. Welleka a A. Warrena a z novější práce *Předpoklady literárního dorozumívání* Jiřího Pavelky. Poměrně mnoho stránek je pak věnováno představení díla Michaila Bachtina, jehož dílo bylo inspirací k jednomu z nejnovějších literárněvědných přístupů – dialogické literární vědě (viz. např. *Literární estetika* od V. Zimy). Proč autor věnoval tolik prostoru právě Bachtinovi, je přesvědčivě zdůvodněno tím, že Óe samotný je jeho teoretickými pracemi silně ovlivněn. Možná by však stálo za zvážení, zda bylo v první části nutné zabývat se tolika teoretickými problémy, které ne vždy s rozбором Óeho raných děl souvisejí.

Po vymezení teoretických předpokladů a metodologie se autor ve druhé části pustil do samotného rozboru Óeho děl. Nejprve se zabývá díly *Chov (Šiku)* a *Rvát výhonky a střílet mláďata (Memuširi kouči)*, v nichž je hrdina ještě dítětem, potom románem *Mladík, který se opozdil (Okuretekita seinen)*, v jehož první části je hrdina také dítětem, ve druhé části už ale vyrostl v mladého muže. Přes novelu *Seventeen*, která je určitým mezistupněm a zachycuje hrdinovo dospívání, se pak dostává k románu *Osobní zkušenost (Kodžintekina taiken)*, v němž se již odrážejí zkušenosti otce postiženého dítěte. Přestože spolu jednotlivá díla obsahově ani tématicky nijak hlouběji nesouvisejí, diplomant přesvědčivě ukazuje, že se jedná o stále toho samého hrdinu, který před očima čtenáře postupně zraje v dospělého muže.

Předkládaná práce je zpracována s opravdovou pílí a citlivostí k zvoleným textům. Ve všech jejích kapitolách autor prokazuje znalost představovaného materiálu. Jedná se o jednu z nejlepších prací, která se zde na japanologii objevila. Po formální i obsahové stránce plně vyhovuje požadavkům na práci diplomovou, nevidím proto důvod, proč ji hodnotit jinak než známkou **v ý b o r n o u**.

V Praze 30. května 2006

Martin Tirala
FF UK, ÚDV, japanologie